

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2383,I-smiesznie-i-strasznie-Promocja-Biuletynu-IPN-o-humorach-okupacyjnych-i-peerelowych-i-peerelowskich.html>
23.03.2026, 02:16

„I śmiesznie, i strasznie”. Promocja „Biuletynu IPN” o humorach okupacyjnych i peerelowskich – Łódź, 27 sierpnia 2008 r.

27.08.2008

27 sierpnia br. w sali kolumnowej Łódzkiego Domu Kultury przy ul. R. Traugutta 18. odbyło się spotkanie promocyjne lipcowego numeru „Biuletynu IPN”. W ramach spotkania zaprezentowano recital Jana Pietrzaka oraz wystawę rysunków Andrzeja Krauzego z lat 1973-1983.

Spotkanie wpisuje się w cykl poświęcony kulturze niezależnej. Wśród gości zaproszonych do udziału w krótkiej gawędzie historyków o peerelu widzianym przez pryzmat humoru znaleźli się: prof. Paweł Wieczorkiewicz (UW), Justyna Błażejowska (autorka tekstu „Żarty z misia”), Leszek Rysak (Biuro Edukacji Publicznej IPN) oraz dr Janusz Wróbel (BEP IPN w Łodzi). Rozmowę o dowcipie jako orężu w walce, najpierw z okupantami, potem z narzuconą komunistyczną władzą poprowadził Jan M. Ruman, redaktor naczelny „Biuletynu IPN”. Rozmówcy przypomnieli humory, które były lekarstwem i bronią Polaków w czasach komunistycznej opresji, a także kary, które spadały na autorów i osoby upowszechniające satyrę polityczną.

Głównym punktem programu był występ Jana Pietrzaka, który przedstawił humor z kolejnych dekad peerelu i przypomniał skłaniające do refleksji poważniejsze pieśni z okresu komuny. Prezentacji „Biuletynu IPN” towarzyszyła wystawa rysunków satyrycznych „Andrzej Krauze z lat 1973-1983”. Można było nabyć najnowszy numer „Biuletynu IPN” oraz obejrzeć prezentację multimedialną, przygotowaną przez Leszka Rysaka.

Głównym tematem najnowszego numeru „Biuletynu IPN” jest polski humor, satyra, dowcip – pod okupacją niemiecką i sowiecką oraz w latach peerelu. Rozmowa z historykiem Łukaszem Kamińskim o absurdalności systemu komunistycznego wprowadza w klimat numeru, a druga – z twórcą Kabaretu pod Egidą Janem Pietrzakiem – dopełnia obraz zniewolonej Polski, w której prawda była zawarta w żartach. Sławomir Kalbarczyk przypomina humory spod okupacji sowieckiej, a Agnieszka Pietrzak prezentuje zeszyt Jerzego Wilczury z żartami spod okupacji niemieckiej. Wśród tekstów o peerelu uwagę zwraca obszerny artykuł Justyny Błażejowskiej o dowcipach antysowieckich – „Żarty z misia”. Mirosław Bernaciak zajął się smutniejszą stroną medalu – opisał kary za humory. Andrzej Krajewski kreśli obraz literatów, którzy zmuszeni byli uprawiać (zapomnianą dziś) sztukę aluzji. Przemysław Zwiernik ukazuje humor jako oręż narodu w okresie stanu wojennego. Ponadto przedstawiono tegorocznych laureatów Nagrody Kustosz Pamięci Narodowej. Znajdziemy tu również zaproszenie do uczestnictwa w głosowaniu na Książkę Historyczną Roku – to nowa nagroda ustanowiona przez Instytut Pamięci Narodowej, Telewizję Polską i Polskie Radio. Patrona tej nagrody, wybitnego historyka Oskara Haleckiego przypomniał Janusz Cisek. Do „Biuletynu IPN” dołączono bezpłatny dodatek – płytę DVD z filmem „Buntownicy” o Studenckim Komitecie Solidarności.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

